

KUKÁTKO 3

ČAPKOVÉ JSOU PRO STUDENTY NĚCO JAKO HUSITÉ

Divadelní klub mladých z České Lípy se na Popelce představil s inscenací Čapkoviny aneb Co na světě mám rád. Dramaturgie a režie se ujala Irena Bufková.

Ve vaší inscenaci propojíte množství textů i různých autorů. Jak taková inscenace vznikla?

Celý projekt vznikl v době covidové. Neměli jsme možnost setkávání, a než bychom rok s činností stáli, začali jsme pracovat s různými texty. Po Čapkovi jsme sáhli i kvůli souvisejícímu výročí, ale to nakonec kvůli covidu nevyšlo. Vybrali jsme dialogy, monology, fejetony, apokryfy a zkoušeli jsme online. Jelikož se zkoušelo v malých skupinkách, nepadala nám síť a zkoušet se dalo. Když se pak covidová doba přehnala, napadlo nás, že by se z celého toho materiálu dal udělat celistvý útvar. Bylo potřeba všechno propojit, aby to celkově mělo hlavu a patu. Z tohoto důvodu jsme zařadili průvodce, kteří by měli být ve stylu forbín, a ti provázejí celým dějem. V době bratří Čapků působila na české scéně i trojice Osvobozeného

divadla, proto jsme propojili úryvky písničkami z Osvobozeného divadla. Víme sice, že Karel Čapek a Jan Werich přímo nespolupracovali, nicméně se vnímali, vnímali velikost osobnosti toho druhého. Každý z nich šel na kritiku společnosti malinko jinak, ale myslím si, že dohromady to jde.

Jak těžký byl přechod z online na jeviště?

Až tak ne, jen jsme ze zvukové stopy přešli na aranž. Lidé, kteří v inscenaci hrají, už jsou trochu matadoři, takže slovo dalo pohyb a pak se všechno učesalo a dotvořilo.

Jste „Divadelní klub mladých“, jde o studenty jedné školy?

My stárneme. Původně středoškolské divadlo se posunulo dál, dnes už se věkový průměr pohybuje kolem třicetadvaceti let. Někteří studují

na středních, někteří na vysokých školách, někteří pracují. Každý z nich je osobnost a díky svým zkušenostem už mají co předat.

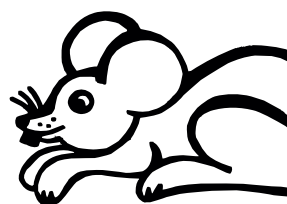
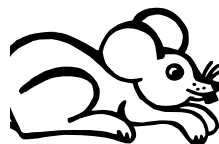
Z divadelních her jsou to především Ze života hmyzu, tam je kritika společnosti veliká, pak jsme zařadili upravené Apokryfy, Goneril, O úpadku doby, O pěti chlebích. Jelikož Čapek psal hodně do novin, zařadili jsme i závěrečný fejeton O alelidech. Další divadelní hrou je Loupežník, v prologu jsou pak použity názvy dalších Čapkových her. Představení jsme nastudovali jako edukativní, máme i pracovní list pro školy, kde jsou otázky, které mohou následně pedagogové s dětmi probrat, aby viděli, nakolik se děti představení věnovaly, kterých her si všimly.

Jak moc počítáte s tím, že vaši diváci tato díla znají?

To je právě to! To je důvod, proč právě Čapek, proč Osvobozené divadlo. Také učím na střední škole a myslím si, že pro spoustu mladých lidí je dvojice Čapkové a trojice Osvobozeného divadla něco jako husité. Je to pro ně hluboká historie. Jenže ty myšlenky, které prezentovali, jsou natolik závažné, důležité a stále platné, že by je mladí lidé měli znát a měli by vnímat, že tu takoví lidé byli, že chtěli něco předat a předali. Zároveň je ale představení pro mladé, uvádíme, že jsme pro věkovou kategorii od dvanácti

let. Aby inscenace nezavála archaismem, máme tři písničky zrapované. Máme výborného muzikanta Davida Maška, který je schopný skládat a upravovat muziku. Když jsme dávali celý koncept dohromady, šla jsem za ním a řekla, Davide, potřebovala bych hudbu přiblížit mladé generaci a pár písniček Jaroslava Ježka zrapovat. On se strašně lekl. Věděli jsme, že je to troufalé a že se to musí udělat citlivě, abychom Jaroslava Ježka nepoškodili. Z písniček, o kterých jsem věděla, že je v představení chci mít, vybral jenom tři, u kterých to půjde. Myslím, že je to provedeno velice citlivě, že se prolíná swingová podoba a rapová poloha. Čas jde dál a vývoj se nedá zastavit, ani jedna z nich není dobře nebo špatně, ani jedna není příliš nová či příliš stará, vkusná či nevkusná, a s tím se nakonec tyto dvě podoby potkávají.

Petra Slížková

Divadlo Strom, Brno: KOCOUREK MOŘEPLAVEC

Příběh trochu bezohledného a namyšleného Mydlifouska v inscenaci Kocourek mořeplavec Divadla Strom z Brna je neotřelý a vhodný pro cílovou skupinu diváků 3+ zejména pro svou přehlednost.

Scénář Jana Říhy pracuje s dvěma vypravěči, kteří rozehrávají další postavy. Kocour Mydlifousek je rozhádaný s netopýrem Tomášem, s nímž bydlí na půdě, a také pohrdá zájmem kočky Míny, nad kterou se povyšuje. Na vrcholu své pýchy spadne ze střešky, je uzmut hrozivým

kapitánem a vydává se na strastiplnou pouť, která je především cestou za poznáním hodnot domova, vztahů a schopnosti vážit si toho, co člověk má.

Pro realizaci příběhu zvolili tvůrci loutky typu manekýn a muppet, jež herci animovali v několika prostředích – půda, střecha, loď, ostrov. Funkční scéna umožňovala jednoduchou a rychlou proměnu a spolu s technologicky i esteticky zdařilými loutkami nabízela možnosti, které bohužel často zůstaly nevyužity. Jak scénář,

tak scénografie tedy skýtaly východiska, na jejichž půdorysu mohli tvůrci vybudovat působivou inscenaci, která by dokázala divákům sdělit nejen nový příběh, ale také přinést emoční zážitek. Nepodařilo se jim ale vybudovat a rozehrát vztahy mezi jednotlivými postavami, které jsou podstatné, aby divák mohl lépe prožívat Mydlifouskovu strastiplnou cestu a litovat, o co kocourek svou nerozvážností přišel. Tvůrci jako by se báli budovat expresivnější scény, ukázat Mydlifouska jako povýšeného kocoura, který se na moři dostane do úzkých a teprve ve chvíli, kdy mu po ztroskotání na ostrově jde skutečně o život, si uvědomí, jak je cenné mít zákemí, které třeba není úplně dokonalé, ale poskytuje lásku a stabilitu.

Herci Martina Zitová a Jan Říha navodili pozitivní a radostnou náladu, s níž začali příběh vyprávět. Bohužel ji však neproměňovali v závislosti na tom, co kocourek prožíval. Diváci tak nemohli naplno pocítit bezvýchodnou situaci, v níž se Mydlifousek ocitl, nemohli se

skutečně strachovat o jeho život a s úlevou pozorovat, jak se situace proměňuje a kocourek postupně nalézá cestu a vrací se zpátky domů s novým, důležitým poznáním. Oslabili si tak vyznění celého příběhu, které zůstalo jen ve slovech. Scénář však má ve svém jádru daleko větší potenciál.

Zuzana Vojtíšková

Divadelní klub mladých, Česká Lípa: ČAPKOVINY ANEB CO NA SVĚTĚ MÁM RÁD

Divadelní soubor „Divadelní klub mladých“ z České Lípy se s edukativní ambicí vědomě „pustil“ do inscenování pásma složeného z úryvků děl bratří Čapků, které symptomaticky nazval „ČAPKOVINY aneb CO NA SVĚTĚ MÁM RÁD“. Výše záměrně uvádím „pásmo“ a nikoliv „revue“, protože ač jisté prvky revue má, tak v celku v tomto divadelním druhu divadla opravdu nefunguje.

V úvodu musím říci, že i na základě této inscenace si uvědomíme, že osobnosti typu bratří Čapků, osobnosti okolo Osvo-

bozeného divadla i osobnosti umělecké meziválečné generace evidentně přesahovaly svou dobu. Nadčasovost jejich díla je zcela prokazatelná včetně jasných vizionářských schopností, u Čapků v míře opravdu maximální.

Dalším faktem je, že inscenace Ivany Buřkové pracuje s dobře dramaturgicky zručně vybraným sledem dialogů i monologů propojených písněmi Jaroslava Ježka a V+W, kde ctí autory na straně jedné, ale zároveň se v jejich interpretaci tupě neuzavírá do pouhé slou-

žící deklamace. Snaží se je oživit a přivést v novém dnešním kontextu znovu na prkna jeviště a oprávněně věří, že zafungují i na současnou generaci diváků. A to se jí vyplácí. A vyplácí se to i díky všem protagonistům inscenace. Ivana Buřková pracuje s hereckým ansámblem, který je velmi dobře vybaven, jak po herecké složce, ale také složce pěvecké i pohybové. To umožňuje interpretační rozmanitost, která je rozkročena mezi ryze činoherním provedením až po svého smyslu syntetické divadlo. Soubor hraje s radostí a zájmem a přes jasně zadanou edukaci o životě a díle Karla a Josefa Čapka se mnohdy probouje ke konkrétní a fungující divadelnosti. Škoda jen, že pořadí jednotlivých obrazů a čísel nevytváří v celku jasnější obkoul tematický, který by vygradoval ve svém konci. Propojení Apokryfů, Povídek z jedné i druhé kapsy, Ze života hmyzu a i ostatních notoricky známých děl dramatických, působí díky dvojici sympatických „forbínových“ průvodců poměrně nenásilně a funkčně. Nové hudební

aranže Davida Maška jsou svěží a jen akcentují genialitu Jaroslava Ježka. Pěvecké provedení je velmi často nadstandardní, obzvláště u Marty Hodinkové a Máří Magdalény Fotrové. Činoherně zaujme především Ivetta Vrabcová ve své Goneril i jako jedna z motýlic. Ale opět musím zdůraznit, že i práce ostatních členů souboru je na velmi dobré úrovni.

Tento na první pohled trochu instantně působící edukativní pořad, se díky jejich interpretaci dá jednoznačně označit za plnokrevnou divadelní inscenaci. A například výkon Kristiana Bušty v Janečkových je toho jasným dokladem.

Samozřejmě se nedočkáme nových a neotřelých interpretací výše zmíněných textů, ale to ani v tom množství, malé ploše a s edukativní „zátěží“ není ani možné. Ale dočkali jsme se zážitku a tematického zásahu na základě textů starých 100 let. A to není rozhodně málo. A já za to souboru děkuji.

Jaromír Hruška

Suchdolský divadelní spolek SUD, Suchdol nad Lužnicí: SHERLOCK HOLMES ANEB ZROZENÍ ZLA

Suchdolský divadelní spolek SUD ze Suchdola nad Lužnicí nepřekvapil. Což může znít jako výtky, ale opak je pravdou. Jde o pochvalu a potvrzení toho, že tento soubor už je nějak zapsán v povědomí amatérské divadelní obce. A co od tohoto uskupe-
ní tedy očekáváme? Osobitou poetiku, nadsázku, překvapivé vizuální efekty, výrazný autorský vklad a vynikající živou hudební složku. Nu a přesně toho jsme se v inscenaci „Sherlock Holmes aneb Zrození zla“ dočkali.

A k tomu jsme ještě nádatkem dostali kopu inteligentního a nápaditého humoru a skvělou pointu. Případ slavného detektiva je realizován jako parodie a nebylo pochyb, že režisérka Lenka Chaloupková si je velmi dobře vědoma toho, co si tento žánr a styl žádá, protože přesnost a ukázněnost všech hereckých výkonů, které jsme měli možnost vidět, rozhodně nemohla být jen intuitivní nebo náhodná. Potvrzením toho byl např.

herecký výkon Davida Dvořáka v roli samotného Holmesa, který měl nejvíce příležitostí předvést herecký střih a glosy do publika s bezchybným poker face, čehož se zhostil s přesvědčivou suverenitou.

Výraznou složkou inscenace je stínohra. I ta zde byla povětšinou vynalézavá, překvapivá a vtipná – a v rámci parodie jí dokonce svým způsobem slušely i různé nezáměrné nepřesnosti v technickém provedení, které by v jiném žánru mohly být retardující.

Pokud si někdo nastaví latku vysoko, stojí před úkolem ji udržet. A tady má inscenace přeci jen slabinu. Ve druhé půli se nastavené prostředky totiž bohužel trochu vyčerpaly, nové nápady už neměly kvalitu, jakou soubor nabízel v první půlce, a některé momenty už začaly být repetitivní.

I tak ale zůstala funkční detektivní linka a inscenace díky tomu držela pohromadě až do konce.

Co říct na závěr? Je více než potěšující vidět soubor, který má jasnou vizi a směr a nepochybně

a viditelně roste a zlepšuje se. Věříme v další progres a těšíme se na další kousky.

Kateřina Baranowska

Veřejná diskuse

Seminář

Přednáška

Čapkoviny

PROGRAM

SOBOTA 8. ŘÍJNA 2022

10.00 – 10.45, Tylovo divadlo
Suchdolský divadelní spolek SUD, Suchdol nad Lužnicí
režie: Lenka Chaloupková
Lenka a Vít Chaloupkovi

ZA PĚT MINUT DVANÁCT

(6+)

12.30 – 14.00, foyer
Rozborový seminář (Za pět minut dvanáct)

14.30 – 15.10, Tylovo divadlo
HOP-HOP ZUŠ, Ostrov / režie: Irena Konývková
Ota Hofman, Irena Konývková

LUCIE A ZÁZRÁKY

(5+)

16.30 – 18.00, foyer
Rozborový seminář (Lucie a zákraky)

18.00 – 19.30, Tylovo divadlo
Škeble, Lanškroun
režie: Jan Střecha
Jaroslav Havlíček, Jan Střecha

HELMADOE

(13+)

19.45 – 21.00, KC
Veřejná diskuse (Helmadoe)

21.00 – 22.30, foyer
Rozborový seminář (Helmadoe)

NEDELE 9. ŘÍJNA 2022

10.00 – 10.30 a 14.30 – 15.00, Kulturní centrum
Brambůrky, Most
režie: Brambůrky, Most

HRNEČKOVÁ KARKULKA

(3+)

12.30 – 14.00, foyer
Rozborový seminář (Hrnečková Karkulka)

HOST PŘEHLÍDKY

10.00 – 10.45 a 14.30 – 15.15, Tylovo divadlo
Toy Machine
režie: Tomáš Běhal
Tomáš Běhal podle Boženy Němcové

POPELKA

(3+)

15.30, foyer
Slavnostní zakončení Popelky Rakovník 2022, vyhlášení výsledků a předání ocenění

Loutka nesmí vypadat, jako by byla po smrti

Divadlo Strom z Brna zahrálo v sále Kulturního centra dvě reprízy inscenace Kocourek mořeplavec. Přinášíme rozhovor s režisérem, scénografem a hercem Janem Řihou.

Uvádíte, že jste soubor složený z členů jiných souborů. Jak přesně jako soubor fungujete?

Dobře. Fungujeme tak, že my dva konkrétně jsme vzešli z Divadelního spolku Dialog v Brně a měli jsme takovou potřebu hrát něco komornějšího, malého a pro děti. Takže jsme před pěti lety založili Divadlo Strom a udělali jsme pohádku Hrnečku, vař!, se kterou jsme byli v Rakovníku v roce 2018. Během covidových přestávek jsme pak dělali naši druhou pohádku, a to je Kocourek mořeplavec.

Kocourek mořeplavec i Hrnečku, vař! jsou určené pro nejmladší diváky, tedy kategorii od tří let. Jste specializovaní na pohádky?

Vlastně jsme, teď už máme i jednu komedii, ale víceméně zatím jsme doposud dělali pohádku. Asi protože máme rádi děti, navíc se práci pro děti věnujeme i profesně. Mě osobně velice těší hrát pro takhle malého diváka, protože v tomto věku jsou děti neuvěřitelně bezprostřední. Líbí se mi, když v první řadě vidím ty rozzářené oči a otevřené pusinky. Mám navíc rád něžnější pohádky, které se pro mateřinky hodí. Starší děti už jsou takové zlobivější a příběh musí být náročnější. Je to samozřejmě v pořádku, ale ty mateřinky jsou takové čisté.

Jak jste zaměření profesně?

Já mám pedagogickou fakultu a kolegyně Martina přírodovědeckou, ale

učí, dokonce ve škole řediteluje. Takže máme oba k dětem blízko.

Často lidé začínají hrát pro děti, když se sami stanou rodiči. Byl to pro vás spouštěč?

Pro mě jo, a myslím, že pro Martinu taky, máme děti oba. Určitě se to pak dělá líp, člověk pak lépe odhadne, co by pro děti bylo dobré, protože čte pohádky a vidí, jak dítě reaguje. Fakulta je výborná, ale tam se naučíte teorii a praxe máte šest týdnů, to prostě nestačí.

V inscenaci kombinujete herectví či noherní a zároveň loutkové, je vám něco z toho bližší?

Naše první pohádka byla činoherní a byly tam nějaké ploché loutky, nevím, jak se jmenují, prostě 2D. Tak jsem si říkal, že když budu dělat druhou pohádku, tak potřebujeme udělat nějaké lepší a nechali jsme si vyrobit tato zvířátka. Loutky jsou pro nás ale spíš novinka, není to náš šálek čaje a neumíme to. Přizvali jsme proto ještě Kateřinu Rakovčíkovou, která nám dělala loutkohereckou průpravu. Je to brněnská herečka a profesionální loutkoherečka, která celý život dělá loutkové divadlo, tak nám s tím trochu pomáhá. Ač se to nezdá, práce s loutkou je docela složitá, aby například koukala, kam má a nevypadala, jako že už je po smrti.

Zalíbilo se vám loutkové divadlo, zůstanete u něj?

Je to zajímavé, je to prostě jiná disciplína, úplně jiná technika. Takže zalíbilo, ano, ale ne že bych musel dělat loutkové divadlo napořád. Je to další z možností, která je milá.

Jak se vám pracuje s malými dětmi jako diváky? Jak se vám daří udržet pozornost?

Někdy je to výzva, ale nás to právě baví. Ono je to hodně tvrdě řečeno takové kdo s koho. Když děti začnou zlobit nebo se najde nějaký zlobivec, který je strhne, jak to pak ukočirovat tak, aby to pro děti bylo milé, příjemné, aby z toho měly radost a neměly pocit, že dělají něco špatně, ale současně aby zvýšily pozornost věnovanou představení a třeba nevykřikovaly. Je to taková hra. Vždycky čekáme, kdo takový se objeví a svým způsobem nám to přináší i radost. Co nás dneska asi potká, žertujeme. Taky je vždycky rozdíl, jestli se hraje pro školy anebo pro rodiče s dětmi. Je to úplně jiná atmosféra. Ještě se nám ale nestalo, aby nás děti úplně roznesly. Některé jsou hlučnější víc, některé méně, ale zatím jsme to vždycky zvládli.

Petra Slížková

REDAKCE ZPRAVODAJE

šéfredaktorka: Petra Slížková, redaktor: Jiří Štraub,

ilustrace: David Daenemark, korektury: Lída Strejcová, foto: Jan Švácha,

sazba a tisk: Michal Varga (propagace KC)

TOTO 3. ČÍSLO VYŠLO 8. ŘÍJNA 2022